

Міністерство освіти та науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи

Кваліфікаційна робота магістра

з теми **«МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМИ
СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ»**

Виконав:

студент 2 курсу, групи Sz1-M22
спеціальності 232 Соціальне забезпечення

Мандзюк Василь Олександрович

Керівниця: **Данилюк О.І.**,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри соціальної роботи

Кам'янець-Подільський – 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ПОНЯТТЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ	6
1.1 Державне регулювання в соціальній сфері як суспільне явище.....	6
1.2 Особливості системи соціального захисту в Україні.....	10
РОЗДІЛ 2 МЕХАНІЗМИ ТА СУБ'ЄКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ.....	28
2.1 Механізми державного регулювання системою соціального захисту та їх складові.....	28
2.2 Суб'єкти застосування механізмів державного регулювання сферою соціального захисту.....	45
ВИСНОВКИ.....	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ.....	82

ВСТУП

Актуальність теми. Соціальна сфера є однією із найбільших та найважливіших за обсягом і значенням сфер суспільних відносин, тому держава має приділяти належну і повсякчасну увагу регулюванню процесів, що в ній протікають, а також формувати власну соціальну політику, яка б відображала основні потреби та відповідала на сучасні запити суспільства.

Економічні та соціальні перетворення, які останніми роками здійснювались в Україні, а також розв'язана Російською Федерацією повномасштабна війна проти нашої держави, призвели до значного переосмислення сутності та ролі багатьох суспільних явищ та інституцій. Державне регулювання соціальних процесів постійно зіткається з різноманітними труднощами, які зумовлені специфікою цих процесів та особливостей їх протікання. Актуальність дослідження проблем державного регулювання соціальних процесів загалом і у сфері соціального захисту зокрема зумовлена необхідністю пошуків оптимальних шляхів негайного вирішення соціальних проблем та згладжування соціальної напруги суспільства.

Проблематика державної соціальної політики, соціального захисту та соціального забезпечення була і залишається предметом наукових досліджень багатьох вітчизняних дослідників в різних галузях. Слід назвати праці таких вчених, як: О. Березовська-Чміль, І. Басова, В. Дорошенко, О. Доронін, О. Жук, Є.Жадан, М.Коломойцев, М. Кравченко, В. Кришень, В.Лаврухін, Н. Мякушко, Л. Павлова, С. Піддубний, А. Реут, Є. Рибчинський, Г. Слезанська, Н. Савченко, Л. Ярова та ін. Досліджуючи державну соціальну політику, вказані вище та інші вчені звертали увагу на окремі її аспекти, залежно від фахової спрямованості дослідження.

Функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування привертало увагу багатьох вчених, дослідження яких стало значним підґрунтям для розуміння їх призначення у державі, дослідження їх функцій,

адміністративно-правового статусу, розподілу повноважень. Цю проблематику досліджували К. Дубич, В. Медяник, В. Менцель, Л. Мельничук, В. Николаєва та ін.

Серед науковців, хто безпосередньо займався питаннями механізмів державного управління у соціальній сфері відзначимо таких, як О. Дегтяр, Т. Жураковський де Сас, О. Завада, Л. Ільч, С. Сергєєва, Г. Фоменко, Н. Тимчишина та ін.

Проблема механізмів власне державного регулювання настільки широка і динамічна, що існуючими дослідженнями вона не вичерпується і потребує постійного аналізу і вивчення. Це визначило вибір теми нашого дослідження – **Механізми державного регулювання системи соціального захисту населення.**

Об'єктом дослідження визначено систему соціального захисту населення.

Предмет дослідження – механізми державного регулювання у сфері соціального захисту.

Мета дослідження: дослідити діючі механізми державного регулювання у сфері соціального захисту, проаналізувати можливості суб'єктів соціальної політики щодо їх застосування.

У ході дослідження ми прагнули реалізувати наступні **завдання:**

1. Виявити сутність і роль державного регулювання у соціальній сфері.
2. Охарактеризувати інституційну структуру соціального захисту, на яку поширюється державне регулювання.
3. Визначити головні механізми державного регулювання соціальним захистом.
4. Охарактеризувати суб'єкти, які використовують механізми державного регулювання соціальним захистом.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Методи дослідження. Для комплексного дослідження системи

соціального захисту, управлінських структур, підходів до визначення видів механізмів державного управління застосовувались системний підхід, аналіз, синтез, класифікація, пояснення.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає у використанні їх при вивченні дисципліни «Державне регулювання в системі соціального захисту населення», яка є у переліку освітніх компонентів фахової підготовки за освітньо-професійною програмою Соціальна допомога першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 232 Соціальне забезпечення.

Апробація результатів дослідження здійснено у збірнику наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, серія: соціально-педагогічна у 2023 р. (Мандзюк В.О., Данилюк О.І. Державне регулювання соціального захисту населення: закордонний досвід. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: соціально-педагогічна. Вип. 38. [Електронний ресурс] / за ред. Л.П. Мельник, Т.Л. Опалюк. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2023. 247 с. С. 75-81.).

Кваліфікаційна робота магістра виконана на замовлення Орининської сільської ради Кам'янець-Подільського району Хмельницької області.

Робота складається зі вступу, двох розділів, кожен з яких має по два підрозділи, висновків, списку використаних джерел.

ВИСНОВКИ

1. Державне регулювання соціальних процесів на сьогодні визначається як вплив органів державної влади за допомогою різноманітних засобів (форм, методів та інструментів) на розвиток соціальних відносин, умови життя та праці населення країни. Воно включає закони, формальні і неформальні розпорядження і допоміжні правила, що встановлюються державою, а також недержавними організаціями або організаціями саморегулювання, яким держава делегувала регуляторні повноваження.

Сутність державного регулювання у соціальній сфері як самостійного виду державної діяльності розуміють у сучасній науці як систему елементів державної влади, яка носить виконавчо-розпорядчий характер та виконує функції та завдання держави у процесі регулювання у соціальній сфері.

Результатами державного регулювання є управлінські рішення та дії, що мають сприяти виробленню матеріальних та духовних благ. Отже, держава через державне регулювання покликана забезпечувати збереження, функціонування та розвиток суспільства загалом і соціальної сфери зокрема.

2. Соціальний захист населення являє собою інститут, до складу якого входить ряд відособлених структур. Водночас він є різнорівневою та невід'ємною складовою частиною соціально-економічної системи суспільства. Функціонування і розвиток системи соціального захисту населення забезпечується інституційними механізмами у вигляді соціальних прав, соціальних гарантій та державних соціальних стандартів.

Соціальні права виступають складовою інституційного механізму соціального захисту населення. За їх допомогою яких реалізуються функції соціального захисту щодо задоволення основних потреб людини. Будучи вбудованими в систему соціального захисту населення, вони обслуговують її функціонування і безперечно впливають на її розвиток.

Соціальні гарантії постають як ряд законодавчо визначених соціально-

економічних норм, котрі об'єднують спільні цінності та процедури, спрямовані на задоволення основних потреб особи і суспільства. За їх допомогою формуються стандартизовані зразки поведінки в групових процесах, котрі є складовою відносин з приводу розподілу і споживання економічних і духовних благ.

Соціальний стандарт створює відповідне середовище соціального захисту, впливає на його розвиток. Прожитковий мінімум, як базовий соціальний стандарт, наповнений соціально-економічним змістом, оскільки визначає показники певного обсягу та структури споживання основних економічних благ і послуг на мінімально допустимому рівні, який забезпечує підтримання різних соціально-демографічних груп населення в Україні.

Будучи за своєю сутністю соціальними інститутами, соціальні права, соціальні гарантії та державні соціальні стандарти надають процесу взаємодії між людьми, підприємствами та між останніми і державою не тільки якісних ознак, а й конкретизують їх свідому діяльність в організації функціонування соціального захисту населення.

3. Формування та реалізація державної соціальної політики здійснюється завдяки відповідному механізму, який представляє собою нормативно-організований, комплексно-здійснюваний процес, завдяки якому відбувається формування та реалізація державної соціальної політики з використанням певного правового інструментарію та засобів.

Механізм адміністративно-правового регулювання державної політики у сфері соціального захисту являє собою систему взаємопов'язаних та взаємодіючих правових засобів, способів, інших елементів, спрямованих на створення у державі умов повноцінного забезпечення гарантованих соціальних прав громадян, а також на врегулювання адміністративно-правових відносин, що регламентують діяльність органів публічної влади з вироблення державної соціальної політики та впровадження її у життя у всіх напрямках соціальної сфери.

Регулювання державними органами системи соціального захисту

використовує такі основні механізми: організаційно-управлінські, адміністративно-правові, нормативно-правові, фінансово-економічні, інформаційно-аналітичні.

Під організаційно-управлінським механізмом державної соціальної політики запропоновано розуміти врегульовану нормами адміністративного права систему організаційних (інституційних, структурних, кадрових процедурних тощо складових) та управлінських (заходи, засоби, управлінські техніки та технології, стимули, методи) засобів, за допомогою яких забезпечується сталість, безперервність, злагодженість функціонування органів публічної адміністрації та їх посадових осіб.

Під адміністративно-правовими механізмами формування та реалізації державної соціальної політики слід розуміти сукупність різних за своїм змістом та призначенням правових явищ, інструментів, заходів, за допомогою яких здійснюється формування державної соціальної політики (одна компонента засобів) та її реалізація (інша компонента засобів). Під адміністративно-правовими способами запропоновано розуміти врегульовану нормами адміністративного права діяльність уповноважених суб'єктів публічної влади та їх посадових осіб, спрямовану на вироблення засад державної соціальної політики та її впровадження у життя.

Під нормативно-правовими механізмами забезпечення державної соціальної політики запропоновано розуміти сукупність: законодавчих актів (закони, постанови, укази, які встановлюють загальні дозволи, приписи); нормативно-адміністративних актів (накази, положення, рішення, які встановлюють адміністративні процедури, правила, стандарти тощо); організаційно-економічних актів (плани, цільові програми, бюджети тощо, завдяки яким забезпечується фінансове, матеріально-технічне та інформаційне підґрунтя для реалізації засад державної соціальної політики. Завдяки нормативно-правовій складовій механізму адміністративно-правового забезпечення державної соціальної політики ця політика отримує правову форму та забезпечується практичне втілення у життя її заходів.

Під фінансово-економічними механізмами адміністративно-правового забезпечення державної соціальної політики слід розуміти сукупність спеціальних, визначених соціально-економічною політикою держави і закріплених на рівні законодавства методів, способів, засобів, які спрямовані на акумулювання, пере- розподіл та використання фінансових та інших ресурсів з метою впровадження у життя заходів державної соціальної політики.

Інформаційно-аналітичні механізми адміністративно-правового забезпечення державної соціальної політики можна визначити як врегульовані нормами адміністративного права послідовні процеси, технології, практичні заходи, комунікації тощо, за допомогою яких органи публічної адміністрації цілеспрямовано впливають на стан суспільних відносин, пов'язаних з впровадженням та реалізацією державної соціальної політики, здійснюють інформування громадськості про стан справ в соціальній сфері, формують громадську думку, отримують зворотній зв'язок щодо ефективності державної соціальної політики.

4. У державі створена та функціонує система органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, державних та приватних установ і організацій, інших осіб приватного права, які складають систему суб'єктів реалізації державної соціальної політики.

Суб'єкти державного регулювання у сфері соціального захисту утворюють систему, ефективність діяльності якої залежить від ступеню їх організаційно-функціональної упорядкованості, злагодженості, вміння розподіляти між собою повноваження та координувати діяльність. Кожний суб'єкт державного регулювання у сфері соціального захисту має притаманний лише йому адміністративно-правовий статус, властиві завдання та функції, що в кінцевому рахунку спрямовані на реалізацію загальнодержавної соціальної політики.

Домінуюча роль в системі суб'єктів реалізації державної соціальної політики належить центральним органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування, які в межах наданих повноважень реалізують

державну соціальну політику.

Серед центральних органів виділяємо за функціональними можливостями використовувати дієві механізми регулювання системою соціального захисту Кабінет Міністрів України, Міністерство соціальної політики України, Державна служба зайнятості, Пенсійний фонд України.

Серед регіональних органів та органів місцевого самоврядування найбільш регулятивний потенціал мають регіональні державні адміністрації, департаменти соціального захисту, виконавчі органи сільських, селищних, міських рад.

У сукупності вони становлять систему суб'єктів реалізації державної соціальної політики, використовуючи механізми державного регулювання.

Перспективи подальшого дослідження – пошук шляхів модернізації державного регулювання системою соціального захисту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авакян Т.А. Суб'єкти й форми реалізації державної політики у сфері внутрішніх справ. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2015. № 1. С. 37-43.
2. Александров М. Міністерство у справах ветеранів України в системі суб'єктів адміністративно-правового регулювання у сфері національно-патріотичного виховання. Юридичний вісник. Одеса, 2022. Вип. 5. С. 120-126.
3. Бабкін В.Д. Взаємозв'язок філософії права та загальної теорії держави і права. Проблеми філософії права. 2018. №. 1. С. 56-60.
4. Бородін І.Л. Функції публічного управління. Юридичний вісник. 2014. № 3(32). С. 24-29.
5. Вировий С.І. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Ефективність державного управління. 2014. Вип. 39. С. 201-206.
6. Глагович М. В., Діденко Н.Г. Повноваження кабінету міністрів України, функції та відповідальність. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 7. С. 91-97.
7. Гончаренко Т. І. Прожитковий мінімум в Україні: правові норми та сучасні реалії. Соціально-гуманітарний вісник. 2018. Вип. 18-19. С. 155-156.
8. Горник В.Г., Кравченко С.О. Конспект лекцій з дисципліни «Політика в публічному управлінні». Київ, 2018. С. 41. URL: tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/pplek.pdf.
9. Гринчишин І. Фінансовий механізм функціонування пенсійних фондів в Україні [Текст] : монографія. Львів : Ін-т регіон. дослідж. ім. М. І. Долішнього, 2015. 182 с.
10. Державне управління в Україні: навч. посіб. За заг. ред. В. Б.Авер'янова. Київ : Вид-во ТОВ «СОМИ», 1999. 265 с.
11. Державне управління : підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при

Президентів України. Київ, Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.

12. Діяльність громад у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей. Рекомендації від Мінсоцполітики. URL: decentralization.gov.ua/news/13140 (дата звернення 10.06.2023).

13. Дніпров О. С. Місце Кабінету Міністрів України в системі суб'єктів публічного адміністрування. Актуальні проблеми правознавства. 2020. Вип. 3. С. 44-48.

14. Дубинський І.Ю. Класифікаційні особливості функцій держави. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. 2019. Том 30 (69) № 4. С. 7-11.

15. Жук О.Б. Фінансовий механізм системи соціального захисту населення України. Світ фінансів. 2017. Вип. 2. С. 62-71

16. Завада О.Г., Цісарж С.В., Сухова К. К. Напрями вдосконалення надання соціальних послуг в територіальних громадах через організаційний механізм державного управління. Інвестиції: практика та досвід. 2022. № 23. С. 114-119.

17. Енциклопедія державного управління. У 8 т. / наук.-ред. кол. : В. С. Загорський [та ін.]. Львів : ЛРІДУ, НАДУ, 2011. Т. 8 : Публічне врядування. 712 с.

18. Єрмоленко О. О. Проблеми державного регулювання соціальних процесів та можливості їх вирішення. Державне управління та державна служба : матеріали всеукр. наук.-практич. конф., присвяч. 85-річчю ХНЕУ ім. С. Кузнеця. м. Харків, 21 жовт. 2015 р. Харків, 2015. С. 261-265.

19. Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації: навч.-метод. комплекс / О.В. Безпалько, І.Д. Зверева, З.П. Кияниця, В.О. Кузьмінський та ін. Київ : Фенікс, 2007. 528 с.

20. Калашнікова Т.В., Калашніков О.М. Модернізація діяльності Пенсійного фонду України: стан та перспективи. Глобальні та національні проблеми економіки. Електронне наукове фахове видання. 2017, вип. 19. С. 398-401. URL: <http://surl.li/nmgiiy> (дата звернення: 05.06..2023).

21. Капітан О.Л. Адміністративно-правове регулювання діяльності суб'єктів формування та реалізації соціальної політики України в умовах євроатлантичних процесів: дис. ... д-ра філософії:12.00.07. Львів, 2020. 227 с.

22. Клименко А. Л. Стандарти і гарантії соціального забезпечення: міжнародноправовий і вітчизняний контекст : монографія. Харків : Юрайт, 2019. 176 с.

23. Колесникова К. Співвідношення державного управління та публічного адміністрування у процесі суспільної трансформації. Публічне управління: теорія та практика. 2013. Вип. 3. С. 41-45.

24. Колісник Г. М. Сутність державного регулювання в політиці сприяння функцій соціально-культурної сфери. Менеджер. 2018. № 2. С. 45-52.

25. Концепція розвитку електронного урядування в Україні від 13.10.2010 р. Розпорядження КМУ від 13 грудня 2010 р. N 2250-р URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2250-2010-p (дата звернення: 29.06.2023).

26. Корецька Т.К., Корецький Ю.М. Регіональні особливості реалізації соціальної політики. Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту. Вип. №19. Луцьк : [б.в.], 2017. С. 103-111.

27. Корецька Т. К. Особливості державного управління соціальними процесами. Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України. Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2018. Вип. 4(57). С. 108-121.

28. Корецька Т. К. Сучасні напрями реалізації державного регулювання соціального захисту населення. Вісник НУЦЗУ: Державне управління. Харків, 2020. Вип. 5(10). С. 141-153.

29. Кравцова Н. В. Шляхи підвищення ефективності державної служби зайнятості в Україні. Управління розвитком. 2012. №17. С. 49-50.

30. Кришень О.В. Теоретико-методологічні аспекти регіональної соціальної політики в період сучасних трансформацій: дис. ... канд. наук з держ. управня: 25.00.01. Дніпро, 2020. 241 с.

31. Кузьменко О.В. Адміністративно-правова протидія нелегальній міграції в Україні: навч. посібник. Дніпропетровськ : Наука і освіта, 2001. 252 с.
32. Кучабський О. Г., Парубчак І.О. Ціннісні орієнтації як система соціального регулювання державної політики в сучасному суспільстві. Аналітика і влада. 2012. № 6. С. 217-222.
33. Лопушняк Г.С. Державна соціальна політика як передумова економічного розвитку України : монографія. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 372 с.
34. Медяник В.А. Інституційна складова адміністративно-правового механізму забезпечення державної соціальної політики. Право і суспільство. 2021. № 1. Ч. 2. С. 86-91
35. Медяник В.А. Організаційно-правові засади адміністративно-правового забезпечення державної соціальної політики в Україні : монографія. Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 406 с.
36. Медяник В.А. Поняття механізму адміністративно-правового забезпечення державної соціальної політики. Правове регулювання суспільних відносин: перспективні напрями на шляху до сталого розвитку: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 14-15 травня 2021 р. Київ : Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, 2021. С. 104-106.
37. Медяник В.А. Соціальна сфера як предмет адміністративно-правового забезпечення. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 1. С. 399-401.
38. Медяник В.А. Суб'єкти формування та реалізації державної соціальної політики: адміністративно-правовий аспект. Юридичний вісник. 2021. № 3. С. 128-133.
39. Медяник В. Суб'єкти формування та реалізації державної соціальної політики: адміністративно-правовий аспект. Юридичний вісник. 2021. № 3. С. 128-133.
40. Медяник В.А. Шляхи удосконалення адміністративно-правових

засад сучасної державної соціальної політики. Правові новели. 2020. № 12. Т. 3. С. 75-80.

41. Мельничук Л.М. Державне управління соціальним розвитком регіонів України: реалії та перспективи : монографія; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ; Луцьк : Терен, 2018. 438 с.

42. Мельничук Л. М. Концептуальні підходи до вимірювання соціальної складової регіонального розвитку: міжнародний досвід. Держава та регіони. Серія: Державне управління. 2015. № 4. С. 31-37.

43. Міністерство соціальної політики. Інформаційна довідка щодо волонтерства та благодійництва. URL: www.msp.gov.ua/news/12101.html (дата звернення: 30.08.2023).

44. Модернізація державних служб зайнятості на ринку праці (науково-аналітичний огляд) : колект. монографія; за заг. ред. канд. соц. наук, доц. М. В. Судакова; Ін-т підгот. кадрів Держ. служби зайнятості України. Київ : ІПК ДСЗУ, 2016. 113 с.

45. Мойсіяха А. В. Реалізація державної політики в гуманітарній та соціальній сферах у післявоєнній ситуації в Україні. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Публічне управління та адміністрування. 2022. Т. 33 (72), № 2. С. 70-75.

46. Мойсіяха А.В. Сутність та зміст реалізації державної політики в соціогуманітарній сфері. Вчені записки ТНУ імені В.І Вернадського. Серія: Державне управління. 2020. Том. 31 (70). С. 164-169.

47. Насібова О. В. Механізм реалізації державних стандартів і гарантій соціального розвитку. Український журнал прикладної економіки. 2019. Т. 4, № 4. С. 375-387.

48. Насібова О. В. Фінансовий механізм соціального захисту як інструмент регулювання рівня життя населення. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 10. С. 48-54.

49. Негодченко В.О. Зміст адміністративно-правових способів і засобів забезпечення обігу інформації підрозділами інформаційно-аналітичного

забезпечення та оперативного реагування органів Національної поліції України. Підприємництво, господарство і право. 2017. № 3. С. 149-154.

50. Николаєва В. І. Державне управління системою соціальної роботи в умовах транзитивного суспільства: європейський досвід та українські реалії : монографія. Київ : Халіков Р. Х., 2020. 446 с.

51. Николаєва В. І. Розділ 3. Партнерство державного та недержавного суспільних секторів як ефективний механізм управління у сфері надання соціальних послуг в Україні. Філософсько-психологічні проблеми соціальної взаємодії в системі сучасного управління : монографія / за заг. ред. Н. Г. Діденко ; Дон. держ. ун-т управління. Кривий Ріг : Р. А. Козлов, 2019. С. 96-110.

52. Осіпова Л. В. Механізм фінансового забезпечення формування та реалізації соціальної політики в умовах децентралізації. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2018. № 3(1). С. 53-56.

53. Павлова Л.О. Політико-економічний аналіз системи соціального захисту населення в Україні: дис...канд. екон. наук: 08.00.01 / Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2015. 230 с.

54. Панюк Д. Адміністративно-правовий статус Державної служби зайнятості. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право». Випуск 29, 2020. С. 213-220

55. Пилипишин В. П. Щодо сутності мети та завдань державного управління в Україні. Форум права. 2010. № 2. С. 377-381.

56. Плисенко Г.П. Модернізація практики реформування Державної служби зайнятості України. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2018. Вип. 2(14). С. 118-122.

57. Положення про Міністерство у справах ветеранів: постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 р. № 1175 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 15.04.2020 р. № 276). URL: <http://surl.li/nmgmx> (дата звернення: 26.04.2023).

58. Положення про Національну соціальну сервісну службу України:

постанова Кабінету Міністрів України від 26.08.2020 р. № 783. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2020-%D0%BF#Text (дата звернення: 26.04.2023).

59. Положення про Пенсійний фонд: постанова Кабінету Міністрів України від 23.07.2014 р. № 280. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/280-2014-%D0%BF#Text (дата звернення: 28.04.2023).

60. Положення про Раду регіонального розвитку: указ Президента України від 18.12.2019 р. № 909. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/909/2019#n9 (дата звернення: 24.08.2023).

61. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України № 966-XIV від 15 липня 1999 р. №966-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text> (дата звернення 08.04.2023).

62. Про Державний бюджет України на 2023 р.: Закон України від 3 листопада 2022 р. № 2710-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2710-20#Text> (дата звернення 20.01.2023).

63. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#top (дата звернення 28.04.2023).

64. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 р. № 5067-VI. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#n167 (дата звернення 17.12.2022).

65. Про затвердження Положення про Міністерство соціальної політики України: постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 р. № 423. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/423-2015-%D0%BF#Text (дата звернення 17.12.2022).

66. Про затвердження Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям: постанова КМУ від 24 лютого 2003 р. № 250. URL: <http://surl.li/mkmyt> (дата звернення 19.09.2023).

67. Про місцеве самоврядування: Закон України від 21.05.2017 р. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#top (дата звернення 19.08.2023).

68. Про прожитковий мінімум: Закон України № 966-XIV від 15 липня 1999 р. №966-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14#Text> (дата звернення 07.04.2023).
69. Публічне управління в умовах інституційних змін : кол. монографія / За наук. ред. Р. Войтович, П.Ворона. Київ : [б.в.], 2018. 474 с.
70. Пугач А. О. Сутність процесу інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної виконавчої влади в Україні. Державне управління: удосконалення та розвиток. Електронне наукове фахове видання. 2010. № 8. URL: file:///C:/Users/A/Downloads/Duur_2010_8_6.pdf (дата звернення: 11.06.2023).
71. Рудкевич І.В. Регулювання системи соціального захисту населення України: теорія, методологія та державна політика: монографія. Донецьк : Ємельянова Т.В., 2011. 463 с.
72. Руженський М.М. Соціальний захист населення в трансформаційній економіці: теоретичне осмислення проблеми. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 18 : Економіка і право. 2011. Вип. 16. С. 3-9.
73. Руженський М.М. Соціальний захист населення в умовах формування ринкової моделі економіки України: монографія. Київ : ІПК ДСЗУ, 2013. 317 с.
74. Руженський М. М. Теоретичні аспекти формування економічних основ соціального захисту населення в ринковій економіці. Соціально-трудові відносини: теорія та практика. 2014. № 2. С. 294-298.
75. Руженський М.М. Трансформація інститутів соціального захисту населення в транзитивній економіці: дис...докт. екон. наук: 08.00.01; ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». Київ, 2016. 411 с.
76. Савченко Н.В. Механізми формування та реалізації сервісно-орієнтованої державної політики у сфері зайнятості населення : дис. ... д-ра наук з держ. управління. Харків, 2020. 495 с.
77. Сергеева Я. С. Сучасні механізми державного управління

соціальними послугами в Україні. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління. 2022. Т. 33(72), № 3. С. 39-43.

78. Системна криза в Україні: передумови, ризики, шляхи подолання : аналіт. доп. / Я. А. Жаліло та ін.; за заг. ред. Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2014. 132 с.

79. Соболева К. Ю. Проблема визначення поняття державного управління в науковій літературі. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління. 2016. Вип. 3. С. 36-39.

80. Соколов О. Є. Механізми публічного управління в подоланні криз у незалежній Україні. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Історичні науки. 2021. Т. 32(71), № 3. С. 298-303.

81. Стельмащук Ю. Модернізація та збалансування інструментарію державного регулювання розвитку соціально-гуманітарної сфери в процесі трансформаційних змін України. Materiały XII Międzynarodowe j naukowo-praktycznej konferencji «Wykształcenie i nauka bezgranic - 2016» Volume 11. Prawo. Zarządzanie :Przemysł. Nauka i studia - P. 77-80.

82. Стеценко С.Г. Адміністративне право України: навч. посібник. К. : Атіка, 2008. 624 с.

83. Теорія держави та права : навч. посіб. / за заг. ред. С. Д. Гусарєва, О. Д. Тихомирова. Київ : НАВС, Освіта України, 2017. 320 с.

84. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. Київ : видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. 750 с.

85. Ткаченко І. П. Соціальна політика та проблеми забезпечення фінансової безпеки людини в системі національної економічної безпеки. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. 2020. № 22. С. 33-46.

86. Тулай О., Кобильник О. Удосконалення організаційно-економічного механізму функціонування Пенсійного фонду України. Світ

фінансів. 2012. № 3. С. 71-79.

87. Угоди між урядом і органами місцевого самоврядування про розподіл повноважень неможливі, бо незаконні. URL: http://surl.li/nmgqn_ (дата звернення 30.05.2023).

88. Шестопалова Л.М. Теорія держави і права: навчальний посібник. Київ : Прецедент, 2006. 197 с.

89. Чернега А.Л. Структура, основні цілі, функції та аналіз показників ефективності функціонування органів служби зайнятості на різних рівнях. Бионика интеллекта. 2016. № 1(86). С. 125-129.

90. Чугунов І., Качула С. Державна фінансова політика забезпечення соціального розвитку суспільства. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 2020. № 2. С. 87-98.

91. Філіпова Н.В. Зміна співвідношення понять «державне управління», «публічне адміністрування», «публічне управління» в системі суспільно-політичної трансформації. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2015. № 6. Електронний науковий журнал. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=865> (дата звернення: 15.01.2023).

92. Фролов Ю.М. Суб'єкти адміністративного права: сутність та підстави класифікації. Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2012. № 25. С. 551-554.

93. Халецька А.А. Соціальний захист населення в Україні: теорія та практика державного управління: монографія. Донецьк: Юго-Восток. 2010. 430 с.

94. Яблочников С. Л., Євась Т. В., Жукова О. А. Стан та проблеми фінансового забезпечення соціальної сфери в Україні. Ефективна економіка. 2016. № 10.

95. Юскаєва І.П. Поняття та структурні елементи адміністративно-правового статусу Міністерства соціальної політики України. Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2011. № 28. С. 619-628.